

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Charles Diehl. *Études sur l'histoire et sur l'art de Byzance. Mélanges*
Premier volume : Histoire, Paris, Librairie Ernest Leroux, 1930.
Σελ. XXXI + 308. 4^ο.

Οἱ συνάδελφοι, μαθηταὶ καὶ φίλοι τοῦ κ. Καρόλου Diehl, τοῦ διαπρεποῦς Γάλλου Βυζαντινολόγου, ἐξέδωκαν ἐπὶ τῇ ἑβδομηκονταετηρίδι αὐτοῦ δίτομον πανηγυρικὸν ἔργον, περιλαμβάνον ἄρθρα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν τέχνην τοῦ Βυζαντίου. Τῆς ἐκδόσεως ἐπεμελήθησαν κυρίως ὁ κ. Ἰωάννης Ebersolt, γνωστὸς διὰ τὰς ἐργασίας του περὶ τῆς Βυζαντιακῆς τέχνης, καὶ ὁ κ. Ροδόλφος Guillard, ὁ μελετητὴς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας τῶν Παλαιολογεῖων χρόνων. Τὸ μνημειῶδες τοῦτο καὶ λαμπρὸν εἰς ἔκδοσιν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον συνειργάσθησαν πλείστοι σοφοί, Γάλλοι καὶ ξένοι, εἶναι ἀναμφιβόλως ἐν τῶν καλυτέρων δημοσιευμάτων τῶν τελευταίων χρόνων περὶ τοῦ Βυζαντιακοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ δημοσιεύμενα ἐν αὐτῷ ἄρθρα ἀποτελοῦν ἀρίστας συμβολὰς εἰς τὴν μελέτην τοῦ Βυζαντιακοῦ πολιτισμοῦ καὶ διαφωτίζουν πλείστα ὅσα προβλήματα, ἀναγόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν φιλολογίαν, τὴν τέχνην καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπιστήμης τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν γειτονικῶν λαῶν. Διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν πανηγυρικῶν τούτων Ἀναλέκτων, οἱ περὶ τὰ Βυζαντιακὰ πράγματα ἀσχολούμενοι ἐπιστήμονες ἐξεδήλωσαν μίαν εἰσέτι φορὰν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν διαπρεπῆ σοφόν, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς συγγραφικῆς του δράσεως καὶ διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ἕδρας διδασκαλίας του ἤνοιξε νέους δρόμους εἰς τὴν μελέτην τοῦ Βυζαντίου.

Ὡς ἐλέγομεν ἄνωτέρω, τὸ ἔργον ἀποτελεῖται ἐκ δύο τόμων· ὁ πρῶτος περιλαμβάνει μελέτας σχετικὰς μὲ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλολογίαν, ὁ δὲ δεύτερος ἄρθρα περὶ τῆς τέχνης τοῦ Βυζαντίου. Τοῦ δευτέρου τούτου τόμου θὰ δώσῃ ἀνάλυσιν ὁ κ. Ἄνδρ. Ξυγγόπουλος. Αἱ περιλήψεις τῶν ἄρθρων τοῦ πρώτου τόμου, τὰς ὁποίας μᾶς ἀνέθεσεν ἡ Γραμματεία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας νὰ γράψωμεν, θὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατόν σύντομοι καὶ εὐληπτοί.

Jean Ebersolt-R. Guillard. *Bibliographie de M. Charles Diehl, oel.*
XIII-XXXI.

Ἀναγραφή τῶν δημοσιευμάτων τοῦ κ. Diehl, καθ' ἕλλην (Κλασσικὴ Ἀρχαιολογία, Βυζαντινὴ Ἱστορία, Ἱστορία τῆς Βυζαντιακῆς τέχνης, Ἱστορία

τῆς τέχνης, Ταξιδιωτικαὶ ἐντυπώσεις, πολεμικαὶ σελίδες, πανεπιστημιακὰ ζητήματα, προσφωνήσεις, βιογραφικὰ καὶ νεκρολογικὰ σημειώματα).

D. Anastasijevic'. Les indications chronologiques de Yahyu relatives à la guerre de Tzimisces contre les Russes, seel. 1-5.

Ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον διεξήγαγεν ὁ Ἰωάννης Τζιμισκῆς κατὰ τοῦ Σβιατοσλάβου, δὲν ἔγινε τῷ 972, ὡς μερικοὶ ἱστορικοὶ ἀπὸ τοῦ Hase μέχρι τῶν ἡμερῶν μας πιστεύουν, ἀλλὰ τῷ 971, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ σχετικοῦ χωρίου Λέοντος τοῦ Διακόνου, τὸ ὁποῖον τινὲς παρενόησαν. Ἡ χρονολογία αὕτη ἐπικυροῦται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἄραβος χρονογράφου Yahya. Οὗτος δίδει καὶ ἄλλας χρονολογικὰς ἐνδείξεις περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Ρώσων, ἰδίως δὲ περὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Δοριστόλου, ἣ ὁποία, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἄραβος χρονογράφου, διήρκεσεν ἐπὶ τριετίαν.

A. Andréadés. Les Juifs et le Fisc dans l'Empire byzantin, seel. 7-29.

Εἰς τὴν μελέτην ταύτην — ἣ ὁποία εἶναι μία ἀπὸ τὰς καλυτέρας μελέτας τοῦ Α' τόμου — ὁ κ. Ἀνδρεάδης ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὸ ζήτημα τῆς πληρωμῆς εἰδικοῦ φόρου ὑπὸ τῶν Ἑβραίων τοῦ Βυζαντιακοῦ κράτους. Ἀναλύει καὶ συζητεῖ λεπτομερῶς τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα δύναται τις νὰ προβάλῃ ὑπὲρ καὶ κατὰ καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα — μετὰ τινῶν ἐπιφυλάξεων — ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Βυζαντιακοῦ κράτους δὲν ὑπέκειντο εἰς ἴδιον Ἰουδαϊκὸν τέλοςμα. Δέον ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐν ὑποσημειώσει, ὁμιλῶν περὶ ἐνὸς κειμένου ἀνακοινωθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Fr. Dölger, λέγει ὅτι τοῦτο «ἀποτελεῖ τὸ ἰσχυρότερον τεκμήριον ὑπὲρ τῆς θεωρίας περὶ τῆς ὑπάρξεως Ἰουδαϊκοῦ φόρου». Ἐν ἐπιμέτρῳ ὁ κ. Ἀνδρεάδης ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ὄρου κεφαλαίων, περὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ἀποφέρῃ ὁ Ἰουδαϊκὸς φόρος, καὶ περὶ τῶν Ἑβραίων καὶ Βενετῶν ἐν Κρήτῃ.

N. Banescu. Peut-on identifier le Zambblacus des documents ragsains?, seel. 31-35

Δύο ἔγγραφα τῆς Δημοκρατίας τῆς Ραγούσης τῶν ἐτῶν 1344 καὶ 1346 ὁμιλοῦν περὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Ραγουσαίων ἐμπόρων μετὰ τινος Zambblacus, μικροῦ κυριάρχου. Δυστυχῶς αἱ πηγαὶ αὗται δὲν δίδουν πληροφορίας οὔτε περὶ τοῦ προσώπου οὔτε περὶ τῆς ἐπικρατείας τοῦ Zambblacus. Ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρσενίου Τζαμπλάκωνος, ὁ ὁποῖος ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ Γ' ὑπῆρξε μέγας παπίας καὶ κύριος μεγάλων κτημάτων παρὰ τὴν Θεσσαλονίκην.